

Petri György hatvankét újabb dedikációja

Közel tíz éve jelent meg a Petri György dedikációiból összeállított gyűjtés az *Ex Symposion* 88. számában.¹ A meglehetősen apró betűsre tördelt közlés 106 (egyszázhat) Petri-dedikációt regisztrált időrendi sorrendben, a könyvhéten adott gesztus-értékűtől a nagyon is bensőséges, gyakran vallomások hangúig.

Kirajzolódik belőlük a költő irodalmi kapcsolathálózata, olvasókörének változása, bővülése, azok az erős és gyengébb kapcsolatok, melyek vagy végigkísérték az életét, vagy éppen egy-egy kisebb szakaszra, vagy talán csak egy könyvbemutatóra korlátozódtak. Petrinél kiváltképp érdekes, hogy a szamizdatos években kinek adott könyvet.

Könnyedén ellenőrizhető, hogy Petritől nem állt távol, hogy egyedi dedikációkat írjon, legalábbis belső körének tagjai számára. Ugyanakkor a könyvheti olvasókat vagy az Írók Boltjában sorakozó dedikációgyűjtőket ajánlásában is megkülönböztette tőlük; ők egyszerű dedikációt kaptak, nem egyszer – mint jelen közlésben is szerepel – éppen az „ismeretlenséget” tematizálva.

Ezért is érdemes kritikával olvasni azt a nem éppen finoman cizellált bírálatot, melyet egy költő-szerkesztő – akinek dedikált verses- és szakácskönyvei bizonyára több olvasó és szakmatárs könyvespolcán ott vannak – azt írta a Petri-dedikációkkal kapcsolatos kutatásokra: „Különben a dedikációk gyűjtése nagy marhaság, 80 százalékuk hamis és hiteltelen, akár a temetői búcsúbeszéd, az ilyen-olyan laudációk, az irodalmi kánonokban a rossz könyvek festszen dicséretesei, iskolai felvételikben a külső pressziók stb.” Ez persze, mint minden általánosítás, részben marhaság. Természetesen vannak öndicséretű születésnapi köszöntők, vannak olyan nekrológok, melyekből csak egy rövid mondat szól az elhunyról, stb. – és vannak mindezek ellentétei is. Éppen Petri dedikációitól áll távol a hamisság és hiteltelenség.

Célszerű itt némely tévhitet vagy félreértést eloszlatni a dedikációkkal kapcsolatban (mert, mint a fenti példa mutatja, van ilyen): egy dedikáció, ha egy interperszonális kapcsolat dokumentumaként, szociológiai adatként értelmezzük, teljesen mellékes, hogy milyen hosszú, milyen egyedi, mennyire eredeti, 'igaz és hiteles' vagy éppen „hamis és hiteltelen” a szövege – a létének ténye számít, hogy az adott szerző beleírta az adott címzettnek a könyvpéldányába. Éppen ezért a pusztán „szeretettel” vagy „barátsággal” ajánlás-

¹ Bíró-Balogh Tamás: A „dunai hattyú” könyve írt dalai. *Petri György dedikációi*. *Ex Symposion*, 2014. 88. sz. [2015] 2–5.

sal ellátott könyveket sokan nem veszik „igazi” dedikációnak – pedig tudományos értékük szerint semmiben nem különböznek attól, mintha egy grafomán dedikáló teleírta volna az egész címlapot vagy akár az összes üres oldalt. (Szentkuthy Miklóstra volt ez leginkább jellemző – illetve azokra az „amatőr” szerzőkre, akik azt hiszik, egy dedikáció annál jobb, minél hosszabb; de persze itt sem a méret a lényeg.) Vagy abban az esetben, ha egy könyvheti dedikáláson vagy egy szerzői est után az író/költő „szeretettel” dedikálja könyvét annak az ismeretlennek, aki azt a szerző elé teszi, „hamis és hiteltelen” lenne a szeretettel szó használata? Aligha. Nincs olyan szerző, aki nem hálás, nem „szereti” azt az embert, aki megtiszteli őt azzal, hogy kíváncsi rá, vagy legalábbis megveszi a friss vagy kevésbé friss könyvét. Sőt. És itt érdemes leszögezni: a dedikációkutatás tudományos szempontból fontos lehetősége éppen abban rejlik, amikor egy szerző sok-sok ismeretlen embernek dedikál „szeretettel” vagy „barátsággal” egy rendezvényen. Ekkor ugyanis nemcsak a szerző ismertsége-irodalmi rangja dokumentálódik, hanem a közönsége, az olvasói, a vevői is – akik ugyanúgy az irodalmi rendszer részei, nem lenézhetőek. Nélkülük nem is lenne irodalom. Verses- és szakácskönyvek se.

A gyűjtés így a fenti ellenvélemény ellenére sem állt le. Már az első közlés idején lehetett tudni, hogy a filológiai gyűjtések jellegéből adódóan mindenképpen lesz következő „eresztés”. Így is történt. 2014 óta szintén sikerült egybegereblyézni egy „mutató” és „mutatható” anyagot, s ami azóta összegyűlt, alább következik.

Természetesen ideális esetben a két sorozat-részlet együtt jelenne meg – hiszen egyet alkotnak –, a korábbi százhat dedikáció újraközlésére azonban itt nem volt lehetőség. Valamikor azonban ez is megkerülhetetlen: egyesíteni a részleteket, hogy együtt rajzolják ki Petri kapcsolathálózatát és bővítsék a költőtől való életrajzi adatok sorát. (Ekkor kellene sort keríteni a hibák javítására is, és az újabban előkerülő darabok beillesztésére.) Petri György lehetőség szerint minél több dedikációjának együttes közreadása és elemzése a végső cél.

Ebben ez a közlés a második állomás, de talán önmagában is megmutat valamit Petri dedikálási szokásaiból, pár új adalékkal szolgál életrajzához, olvasóinak köréhez.

A címzettek közül három személyt nem sikerült eddig azonosítani. Pedig egyikőjüknek Petri három kötetet is dedikált. 1992. szeptember 8-án volt a Szegedi Szabadelvű Műhely szervezésében Nagy Bálint építész kiállítása az Országos Műemléki Felügyelőség kiállítótermében (Oroszlán u. 6.), a kiállítást Petri György költő nyitotta meg, délután 5 órakor. Nem sokkal később, este hét órától azonban már Petrinek volt költői este a Virág cukrászda Zöld szalonjában, ahol pedig Nagy Bálint beszélgetett vele. Legalább az egyik, de gyaníthatóan mindkét eseménynek a szervezője egy bizonyos Éva volt – ezt

éppen Petri egyik dedikációjából tudni: „Köszönet a remek szervezésért”, írta az összegyűjtött verseskötetébe a költő, de csak a keresztnevéen szólította meg a címzett hölgyet. Remélhetőleg idővel őt is sikerül majd azonosítani. (A könyvek egy szegedi, azóta már megszűnt antikváriumban bukkantak föl, és az eladó nem tudott vagy nem akart felvilágosítást adni arról, ki volt a beadó, kinek a könyves hagyatéka került be az üzletbe.) Ugyanígy azonosításra vár az időrendben utolsó dedikáció két címzettje (Hanna és Péter), rólok annyi tudható, hogy közel álltak a költőhöz (erre utal a bizalmas névhasználat), és hogy „régii harcostárs”-ak voltak.

Ahol szükséges, ott minimális magyarázatot fűztem az egyes darabokhoz (a címzett nevének föloldása, ill. a tétel lelőhelye), az ajánlásokat pedig időrendben adom.

És egy kérés a végére: arra kérném az olvasót, Petri György verseinek olvasóit és/vagy gyűjtőit, hogy akinek van birtokában dedikált Petri-kötet, és kérésem korábban még nem találta meg őt, a dedikációról egy fotót küldjön számomra (birobalogh@gmail.com), segítségével hadd legyen még teljesebb a gyűjtemény és pontosabb a kép, ami Petri György irodalmi kapcsolathálózatáról és dedikációs szokásairól kirajzolódik. Mert mindez tényleg nem marhaság.

1. **Magyarázatok M. számára:** *Julinak és Bélának / szeretettel / Petri Gyuri / 1971. III. 25.*
C: Levendel Júlia és Horgas Béla. Mike 99/872.
2. **Körülírt zuhanás:** *Aladárnak / ezt a kisvilágot a "Nagyvilágok" ért / cserébe. / Szeretettel / Petri György / Lánchíd, 1974. július 16-án*
C: Veress Miklósné Baranyi Ilona. Múz 43/228.
3. **Körülírt zuhanás:** *Mit oltalmazhatunk, nincs jelen, / azt most már támadóink se / védik... / Radnóti Sándornak / szeretettel / Petri György / Bp. 1974. szeptember 28.*
4. **Körülírt zuhanás:** *Én még csak megírom vala- / hogy. De neked kell terjeszteni. / S még veszélyességi pótlék sincs. / Kerekes Palinak / szeretettel / Petri György. / Bp. 76. ápr. 16.*
5. **Körülírt zuhanás:** *Raj Tamásnak / szeretettel / Petri György / 1977. 07. 06. / Budapest. Városhal 33/509.*
6. **Körülírt zuhanás:** *Csűrös Miklósnak / verséző kritikusomnak, / Versről nem csak ír, verset / olvas is ő / Hát e Kazinczy- vagy / Orczyádát / barátsággal / Petri György / 1980. január 15.*
Közp.
7. **Örökhétfő:** *Piroska néninek és Pista bácsinak / engesztelésül (ha van rá mód) / szeretettel / Petri / Bp. 1982. április 18.*
C: Szántó Piroska és Vas István. PTE EK
8. **Örökhétfő:** *A. G. úrnak / X-be / Petri / 82. 04. 20.*
C: Antal Gábor. Németvölgyi 3/379.

9. **Örökhétfő:** *Pásztor Lászlónak / tisztelettel, mert / teszi, amit tesz / Petri György / W, '84 júli 18.*
Az 1984-ben Chicagóban újranyomott változat. OSZK, MOC 60.723/ded.
10. **Hólabda a kézben:** *Zsuzsának és Gyurinak / rövidesen lesz újabb is) / P. Gyuri / Buda, 1985. március 10.*
C: Lóránt Zsuzsa és Kálmán György Antal. Weöres Sándor Ant.
11. **Azt hiszik:** *Zsuzsának és Gyurinak / a volt modell és változatlan jóbarát / Petri György / Pest, 1985 április 26.*
C: Lóránt Zsuzsa és Kálmán György Antal. Mt.
12. **Azt hiszik:** *Bori Erzsébetnek / ismerkedési segédanyagként / szeretettel / Petri György / Pest, 1985 április 27.*
Mike 102/780.
13. **Azt hiszik:** *„Minden itt épül. Itt minden / csupa rom.” (J. A.) / Nagy Bálintnak / Petri György / Adyliget, '85. április 28.*
Az idézet helyesen: *„Az egész emberi / világ itt készül. Itt minden csupa rom.”*
(Eszmélet)
14. **Azt hiszik:** *Kántor Péternek / az ő jó kezeibe / Petri György / Pest, 1985. 08. 29.*
Mt.
15. **Azt hiszik:** *Piroskának távoli hódo- / lója, / Pista bácsinak korosodó / tanítványa / Petri György / Buda, 1985 szeptember 18.*
C: Szántó Piroska és Vas István. PTE EK
16. **Azt hiszik:** *Csontos Péternek / szeretettel / Petri György / Buda, 1987 december 16.*
Kriszt 50/119.
17. **Valahol megvan:** *Szia, Zsolt! / P. Gyuri / Adyliget, 1989 április 14.*
C: Csalog Zsolt. Mt.
18. **Valahol megvan:** *Baránszky Lacinak / az elmaradt / Central Park-béli / séta helyett, ideiglenes / Ersatz-ként / barátsággal / Petri György / Adyliget, 1989. április 15.*
C: Baránszky-Jób László. Stud 31/397.
19. **Valahol megvan:** *Heller Áginak és Fehér Ferinek, / a szilveszteri turbulenciában / elmaradt beszélgetés / – sajnos szükségképpen / egyirányú – pótlásaként / Petri György / Adyliget, 1898. április 15.*
Mt. Eisler Erényi Szász Ágnes (Bp.)
20. **Valahol megvan:** *Horváth Lucának, / mély tisztelettel / Petri György / Pest, 1989 április 20.*
Vatera
21. **Valahol megvan:** *Piroskának és Pista bácsinak / változatlan szeretettel / a viszonyosság reménye / nélkül / Petri György / Pest, 1989 április 20.*
C: Szántó Piroska és Vas István. PTE EK

22. **Valahol megvan:** *Körmendi Ivánnak / szeretettel / Petri György / Pest, 1989. június 21. Abaúj 89/269.*
23. **Ami kimaradt:** *Hamvas Józsefnek / szeretettel / a Marczibányi téren / 1990 március 18. / Petri György Régik 38/77.*
24. **Ami kimaradt:** *dr. Kemenes Pálnak / szeretettel / Petri György / Buda, 1990 március 18. Kisvilágok 4/17.*
25. **Valahol megvan:** *A "Verseghy Könyvoárnak", / amelynek néhány hónapig / olvasója voltam. / Petri György / Szolnok, 1990 június 8. VK, Szolnok*
26. **Ami kimaradt:** *Szeberényi Attilának / szeretettel / Petri György / Szolnok, 1990 június 8.*
27. **Ami kimaradt:** *Vidék Péternek / szeretettel / Petri György / Szolnok, 1990. június 8.*
28. **Valami ismeretlen:** *Zsuzsinak és Gyurinak / „minden folytatódik tovább” / (l. 5. o.) Gyuri / Viziváros, '90 november 9. C: Lóránt Zsuzsa és Kálmán György Antal. Mt.*
29. **Valami ismeretlen:** *Lengyel Baláznak / valamit valamiért, / tisztelettel, szeretettel / Petri György / Pest, 1990 november 14. ExLibr 62/205.*
30. **Valami ismeretlen:** *Halda Alíznek / barátsággal / Petri György / Buda, 1990 december 27-én Mt.*
31. **Körülírt zuhanás:** *Ha lapozol egyet, láthatod: / én is voltam fiatal (egy-két / ezer éve). / Balla Zsófinak / barátsággal / Petri György / Kolozsvár, 1991 február 24*
32. **Örökhétfő:** *ökökded, örökszerda, örökcsütörtök... / stb. stb. - Így múlik ez az élet. / Zsófinak / igaz hive: / Petri György / Kolozsvár, 1991 február 24.*
33. **Valahol megvan:** *Balla Zsófinak / nagy-nagy szeretettel / Petri György, / aki itt-ott szintén megvan / Kolozsvárt, 1991 február 24.*
34. **Ami kimaradt:** *Balla Zsófinak / szeretettel / Petri György / (aki viszont nem maradt kinn) / Kolozsvár, 1991 február 24.*
35. **Valami ismeretlen:** *Lásd az 5. és 7. oldalt / B. Zsófiának / szeretettel / Petri György / Kolozsvár, 1991 február 24.*
36. **Petri György versei:** *Balla Zsófinak, / költőtársnőmnek / Petri György / Buda, 1991 április 30.*
37. **Petri György versei:** *Igyekezvén követni / „az ős forrást, a bedugultat, / a meggyalázott átlag életet” / idáig jutottam az elmúlt 25 / év alatt. / Piroskának, Pista bácsinak / szeretettel / Petri György / Buda, 1991 május 6. C: Szántó Piroška és Vas István. PTE EK*

38. **Petri György versei:** *Matus Jánosnak / szeretettel / Petri György / Pest, 1991 május 31-én*
Abaúj 95/218.
39. **Petri György versei:** *P. Nagy Istvánnak / szeretettel / Petri György / Pest, 1991 május 31-én*
40. **Petri György versei:** *Németh Andornak / szeretettel / Pest, 1991 május 31-én*
Hered 3/312. Nincs aláírás.
41. **Petri György versei:** *Áginak / szeretettel / az off-off-off-Brodway-ről / P. Gyuri / Pest, '91. 05. 31.*
C: Erényi Eisler Szász Ágnes
42. **Petri György versei:** *Szilágyi Marikának / szeretettel / Petri György / Óbuda, 1991 június 1.*
Mike 97/541.
43. **Azt hiszik:** *Még most is, ezek is / azt hiszik. Tévednek. / Csűrös Miklósnak / barátsággal / Petri György / Buda, 1991 október 16.*
Közp 164/29.
44. **Petri György versei:** *Kálmán Zsoltnak / emlékül a / Móra Ferenc kollégiumbeli estre / Petri György / Szeged, 1992 március 3-án.*
45. **Petri György versei:** *Nagy Boglárkának / nagy szeretettel / Petri György / Pécs, 1992 április 6-án.*
46. **Petri György versei:** *Novák Józsefiénak / szeretettel / Petri György / Miskolc, 1992 június 6.*
Mt. Javított keltezés, eredetileg 5. volt.
47. **Valahol megvan:** *Papp Jánosnak / szeretettel / Petri György / Írók Boltja '92. 06. 7.*
Mike 88/496.
48. **Ami kimaradt:** *Papp Jánosnak / szeretettel / Petri György*
Mt.
49. **Petri György versei:** *Éva, / ön mélyodrású, mint a Néva. / Köszönet a remek szervezésért. / Petri György / Szeged, 1992 szeptember 8.*
C: Azonosításra vár.
50. **Valami ismeretlen:** *Évának / valaki ismeretlen: / P. Gy. / Szeged, 1992 szeptember 8.*
C: Azonosításra vár.
51. **Ami kimaradt:** *Annak, aki szintén / kimaradt. / P. Gy. / Szeged, 1992 szeptember 8.*
C: Azonosításra vár.
52. **Valami ismeretlen:** *Papp Jánosnak / szeretettel / Petri György / Pest, '93 január 29-én*
19. Szegedi /449.

53. **Sár:** *A „tavalyi hó” nélkül / mégcsak megvolnánk, / de hol van a „Darling”? / Mándy Ivánnak / mély barátsággal / Petri György / Művész, '93. március 11.*
Mt.
54. **Sár:** *Matyának / önmagam iránti / őszinte részvétellel / Petri György / Pest, '93 november 27*
C: Domokos Mátyás. AntHung 28/284.
55. **Sár:** *Zsófikának, / barátsággal, öreges, hódolattal / (sárcipőt sajnos nem tudok / mellékelni költészetem dágványához) / P. Gyuri / Pest, '94 április 13.*
C: Balla Zsófia.
56. **Valami ismeretlen:** *Papp Jánosnak / szeretettel / Petri György / Pest, '94. november 16.*
Természetesen nem azonos a korábbi (52. sz.) példánnyal.
57. **Petri György versei:** *Ottónak, / szeretettel egy Kolibri-beli / felolvasás emlékéül / Petri György / '94 november 24.*
Városfal 30/207.
58. **Versek 1971–1995:** *Pour / Choren Károly / avec amitié / G. Petri Szőnyi 55/430.*
59. **Versek 1971–1995:** *Nagy Attilának / barátsággal / Petri György*
60. **Vorbei das Abwägen, worbei die Abstufungen:** *Für Pel Rez / hocachtungsvoll / gewidmet / György Petri / (Petri György) / Pest, 1996 január usque 30.*
61. **Versek 1991–1995:** *Hidy Ildikónak / ismeretlenül is szeretettel / Petri György / Pest, '96 április 9.*
Antikv.hu 14ded/162.
62. **Versek 1971–1995:** *Hannának és Péternek / barátsággal / egy régi harcostárs: / P. Gyuri / Buda, '96 április 30.*
C: azonosításra várnak.